

sket menneskerettighedskrænkelser, er det det samme som at sige, at man ikke accepterer Europarådets, den europæiske menneskerettighedskonventions og domstolens autoritet. Derfor er det for os helt afgørende, at man kan bruge Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, og Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol kan jo også nå frem til den afgørelse, at den russiske regering har gjort, hvad den kunne, og derfor bliver frifundet.

Så har der været en diskussion om forholdet til Rusland. Den diskussion vil vi komme mere ind på i morgen i forbindelse med diskussionen om ABM-traktaten, men jeg vil for mit vedkommende sige, at jeg synes ofte, det er sådan, når vi diskuterer med Rusland, at det er på de forkerte punkter, man er lidt blød, og på de forkerte punkter, man er hård.

Jeg synes f.eks., at det er oplagt, at Rusland har nogle legitime sikkerhedsinteresser, som man må tage hensyn til. Jeg kan godt forstå, man i Kreml ville se med nogen skepsis på, at landet blev omringet af NATO, at alle de lande, der ligger lige uden for landets grænser, blev medlemmer af en alliance, der indtil for relativt få år siden havde været en fjendtlig alliance. Det forstår jeg godt. Men her er man meget hård, og til gengæld forstår jeg ikke, at man er blødere, når det gælder spørgsmålet om menneskerettighederne. Her synes jeg, at man efter enhver standard burde være lige så hård.

KL 13.55

Jeg forstår på udenrigsministeren, at det, man lægger vægt på, er forfatningskommissionen, folkeafstemningen og nyvalget. Jeg respekterer de fremskridt, selv om det jo står tilbage at blive set, at de fremskridt rent faktisk bliver gennemført, og derfor vil jeg insistere på, at det at forholde sig til tidligere forbrydelser, som er gennemført, stadig er en opgave, fordi retsopgøret i Rusland også er afgørende.

På den baggrund er det selvfølgelig klart, at vi fastholder det forslag, vi har fremsat. Vi vil ikke stemme imod det forslag, som er fremsat fra regeringens, Socialdemokratiets og De Radikales side, men vil selvfølgelig opfordre folk til at stemme for det forslag, vi har fremsat.

Margrete Auken (SF):

Jeg skal sige, at jeg vil anbefale SF's gruppe at undlade at stemme til det forslag til vedtagelse, som regeringen m.fl. har fremsat. Det skyldes selvfølgelig ikke, at vi er uenige i det, der står i det, det skyldes altså, at det implicit siger, at

man ikke skal anlægge sag, og forespørgslen drejer sig jo om, hvorvidt den sag skal anlægges. Det er ikke en forespørgsel om situationen i Tjetjenien.

Havde det været en forespørgsel om situationen i Tjetjenien, kunne vi godt have stemt for det forslag. Men forespørgslen drejer sig om, hvorvidt man skal bruge de redskaber, der er til rådighed, og på baggrund af debatten synes jeg ikke, man kan stemme for det. Nu er vi kommet på lidt venligere fod i den sidste del af debatten, men det er stadig ufatteligt sørgeligt, at de ord, som pludselig kunne få betydning, som kunne få virkning, hvis de blev fulgt op, løber man væk fra, alt hvad remmer og tøj kan holde. Den sørgmodighed, som jeg synes er ved at true os i mange henseender i det internationale spil i øjeblikket, rammer også os, og det er derfor, det ikke er med nogen form for taknemlighed, jeg nu afslutter debatten, på trods af at vi har haft en god debat. Jeg synes, vi er i en mismodig situation.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslag til vedtagelse nr. V 34 af Hanne Severinsen (V), Jeppe Kofod (S), Gitte Seeberg (KF) og Elisabeth Arnold (RV) (se foran) vedtoges med 101 stemmer (V, S, DF, KF, RV og KRF); 9 (SF og EL) stemte hverken for eller imod.

Hermed var følgende forslag bortfaldet:

Forslag til vedtagelse nr. V 33 af Søren Søndergaard (EL), Peter Skaarup (DF), Margrete Auken (SF) og Jann Sjørnsen (KRF).

Hermed sluttede forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:

18) Forhandling om redegørelse nr. R 4: Udenrigsministerens redegørelse af 21/3 2002 om Europarådets virksomhed og Danmarks deltagelse heri.

(Redegørelsen anmeldt 21/3 2002. Redegørelsen givet 21/3 2002. Meddelelse om forhandling 21/3 2002).

Forhandling

Hanne Severinsen (V):

Jeg vil gerne takke udenrigsministeren for en udmærket redegørelse, som bærer præg af, at ministeren ligesom de fleste af ordførerne har været medlem af forsamlingen. Når man er det, kan man nemlig ikke undgå at blive fanget af arbejdet.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Det skal være sådan, at medlemmer, der er på talerstolen, kan høre, hvad de selv siger.

Kl. 14.00

Hanne Severinsen (V):

Vi har mange internationale organisationer: FN, NATO, OSCE, EU, Nordisk Råd. Hvad er det særlige, vi skal bruge Europarådet til? Det særlige ved Europarådet er, at det er en regional organisation med et normativt sigte. Kun demokratier, retsstater, som beskytter menneskerettighederne, kan være med. Medlemslandene diskuterer med hinanden, hvad europæisk standard er, og hvordan vi lever op til den.

Siden Murens fald, hvor medlemslandenes antal er fordoblet, har arbejdet skiftet karakter. I de nye medlemslande er demokratierne skrøbelige, de gamle magtstrukturer stikker deres hoveder frem hele tiden. Derfor er det vigtigt, at demokratiet hele tiden er til debat i Europarådet.

Den nye praksis med at optage lande, der langtfra opfylder de betingelser, de skulle leve op til som europarådsmedlemmer, skaber en ny situation. Listen over forpligtelser, som landene skriver under på, når de er blevet medlem af Europarådet, bliver længere og længere, hvilket jo er udtryk for, at problemerne er store, og at arbejdet med bagefter at leve op til løfterne vokser. Et eksempel er Bosnien-Hercegovina. Vi har netop vedtaget i Den Parlamentariske Forsamling, at landet kan blive medlem, til trods for at der knap nok er tale om et land, snarere flere enklaver. Eneste trøst er, at nu har alle parter skrevet under på at ville rette op på situationen, og borgerne får direkte adgang til Menneskerettighedsdomstolen.

Europarådet står over for et virkeligt dilemma. På den ene side ville de rene hænders politik føre til, at rådet blev en eksklusiv klub uden den store indflydelse. På den anden side er det en farlig glidebane, at man efterhånden dårligt kan forestille sig, at man kan ekskludere et land,

hvor demokratiet bliver mere og mere illusorisk. Man vil hele tiden kunne sige: Jamen er det værre end i så mange andre lande? Omvendt vil stadige trusler om eksklusion, som alligevel ikke eksekveres, udhule virkningen af monitoreringen.

Derfor er det også vigtigt, at Den Parlamentariske Forsamling og Ministerkomiteen arbejder sammen om monitoreringen. Det kniber det med i øjeblikket. Ministerkomiteen er alt for lukket og alt for uvillig til at tage en konfrontation i situationer, hvor Den Parlamentariske Forsamling har rejst berettiget kritik. Komiteens selvplagede konsensusprincip gør ministerdelen af Europarådet tandløs. Til gengæld har topmøderne medført nedsettelse af en mængde ekspertgrupper, der i Europarådets navn kommer med ret tvivlsomme og dårligt underbyggede domme om forskellige lande. Det er med til at forvirre billedet af, hvad rådet står for.

Jeg synes, arbejdet viser, at det er vigtigt at have en parlamentarisk forsamling; det er vigtigt, at politikere på tværs af landegrænser mødes og deler sig efter anskuelser og prøver at få processen videre. Eksempelvis er de russiske parlamentsmedlemmer blevet meget mere villige til at gå i dialog om at forbedre situationen i Tjetjenien.

Selve processen med at inddrage parlamentarikere fra hele Europa på lige fod har været særdeles gavnlige, men det er et reelt dilemma, når tingene går så galt som f.eks. ved det nylige valg i Ukraine, hvor en ottendedel af stemmerne til præsidentens parti gav valg til helt op til en tredjedel af mandatene. I den situation er det en nyskabelse, at Europarådet sammen med OSCE og EU har valgt at vente en måned med at vurdere valget og derefter samlet følge op med en aktiv indsats for at sikre, at det kommende præsidentvalg ikke bliver en gentagelse af det tidligere.

Hvis Europarådets monitorering virkelig skal få reel indflydelse, skal der også bruges nogle ressourcer på at følge anbefalingerne op. Her står vi over for et reelt økonomisk problem. Det har desværre været sådan, at der har været en alliance af de store medlemslande, som har besluttet, at Europarådets budget ikke må stige, selv om antallet af lande og dermed opgaver stiger. Dette medfører, at det er særdeles svært at udføre selv de allervigtigste opgaver for Europarådet, og ofte har mere gavnlige lande måttet træde til med frivillige bidrag, hvilket er en

uskik, fordi det medfører, at det bliver usikkert, om Europarådets intentioner kan gennemføres.

Dermed ikke være sagt, at der ikke er opgaver, Europarådet burde overlade til andre organisationer. Det er blot vigtigt, at der bliver både koordinering og arbejdsdeling mellem de internationale organisationer. Europarådets kerneområder er menneskerettigheder og retsstaten, FN autoriserer fredsbevarende aktioner, som f.eks. NATO udfører, hvorefter OSCE kommer ind med rådgivere og overvågningsapparat, mens Europarådet holder orden i eget hus og udfører helingsprocessen og det konfliktforebyggende arbejde.

Kl. 10.45

Som udenrigsministeren påpeger, er det vigtigt, at domstolen kommer til at fungere bedre. Mange af de nye medlemsstaters borgere har set frem til, at der nu er mulighed for at indbringe deres sager, når de føler sig uretfærdigt behandlet. Omfanget er svulmet op, og ventetiderne er alt for lange. Jeg er tilfreds med, at udenrigsministeren mener, at der skal være en prioriteringsdebat, og at der samtidig bør tilføres flere ressourcer til arbejdet.

Så vil jeg benytte lejligheden her til sidst til at takke de danske medlemmer af Europarådets delegation for et meget godt samarbejde.

Lars Kramer Mikkelsen (S):

Jeg vil gerne på vegne af Socialdemokratiet begynde med at takke udenrigsministeren for redegørelsen.

Denne type årlige redegørelser, hvor Folketingets medlemmer holdes ajour med Europarådets arbejde, anser vi som meget nyttige. Det er sundt for det politiske arbejde at standse op og gøre status med jævne mellemrum.

I Socialdemokratiet lægger vi stor vægt på Europarådets arbejde med menneskerettigheder. Det fremgår af redegørelsen, at udenrigsministeren er enig i den her betragtning. Dette område er omdrejningspunktet for Europarådets arbejde; det fremgår også tydeligt af redegørelsens status over rådets arbejde både historisk og i det forløbne år.

Dette overvågningsarbejde har været meget betydeligt, ikke mindst i Tjetjenien, hvad vi jo netop har haft en debat om; men overvågningsvirksomheden i knap så problemfyldte medlemslande, herunder Danmark, er ikke mindre vigtig. Som omtalt i redegørelsen kunne vi selv mærke det, da Danmark blev kritiseret af Den Europæiske Kommission mod Racisme og

Fremmedhad. At denne kritik bliver nævnt i redegørelsen, kan måske have noget at gøre med, at den blev rejst under den forrige regering, men kritikken er ikke mindre aktuel i dag, hvor den nuværende regering sammen med Dansk Folkeparti vil nedlægge Nævnet for Etnisk Ligestilling.

Den 11. september har også sat sit præg på Europarådets arbejde. Som det også fremgår af redegørelsen, har Europarådet nedsat en arbejdsgruppe, der skal revidere konventionen om terrorismebekæmpelse. At dette arbejde er meget vigtigt for Europarådet, blev tydeliggjort af det rædselsfulde eksempel på international terrorisme, som tilsyneladende blev planlagt i Europa. Derfor er det også positivt, at Europarådet bliver ved med at få flere medlemmer, f.eks. blev proceduren for optagelsen af Bosnien-Hercegovina indledt på rådets første session i år.

Men flere medlemmer betyder også, som ministeren bemærker, en tungere beslutningsproces, og det er vi sådan set enige i. Men sjovt nok mener ministeren, at svaret på den tungere beslutningsproces bl.a. kan afhjælpes ved at lægge flere arbejdsopgaver ud til uafhængige råd og udvalg. Oven på regeringens felttog mod de danske råd og nævn må jeg sige, at så kan vi godt være lidt forundrede over netop dette løsningsforslag på en lidt bureaukratisk proces.

Der er dog én ting, vi savner fra Socialdemokratiets side i denne udmærkede redegørelse. Der har i de seneste måneder været en del kritik af regeringen, bl.a. fra flere af de andre medlemslande, på grund af nedlæggelsen af Dansk Center for Menneskerettigheder. Som nyt medlem af Europarådet er jeg selv flere gange blevet kontaktet af ængstelige kolleger fra andre lande, så jeg må gå ud fra, at udenrigsministeren også personlig har mærket eller fået henvendelser af den karakter på dette område. Det er jo heller ikke helt galt afmarcheret at sige, at denne sag har fyldt noget i den interne debat, også i Danmark.

Regeringen indgik en politisk aftale eller en handel – jeg vil ikke kalde det en studehandel, men en handel – med Dansk Folkeparti om, at Dansk Center for Menneskerettigheder, Dansk Udenrigspolitisk Institut og Nævnet for Etnisk Ligestilling skulle slås sammen, nedlægges, eller hvad man nu vil kalde det. Men det har jo ikke hjulpet til at stoppe kritikken. Det fremgår også af en del af de hørings svar, der trods den meget korte høringsfrist er indkommet til det lovfør-

slag, som snarest skal behandles her i Folketinget.

Denne kritik er ikke nævnt i redegørelsen om Europarådets arbejde. Jeg synes, det havde været passende at tage det med, det ville måske have været for meget forlangt at skrive noget om det, men alligevel. Vi synes, at det er bemærkelsesværdigt, at regeringen har været ligeglad med den kritik, der har været, fordi man har flertal for sagen, så pyt med de kritiske røster. Men for os at se er det et faktum, at denne sag har skadet Danmarks internationale ry og omdømme over den ganske verden.

Kl. 14.10

Men altså en tak for redegørelsen og et socialdemokratisk løfte om en fortsat styrket indsats for menneskerettighederne skal lyde herfra. Vi synes, der er mange gode elementer i redegørelsen. Vi synes, der er et par ting, som måske bevidst er udeladt, eller som man har glemt at få med, og det kan jo nås.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Hr. Per Dalgaard som ordfører.

Per Dalgaard (DF):

Europarådet blev i 1949 skabt ud fra en meget idealistisk holdning af en række europæiske lande og på basis af en grum erfaring i Europas udvikling, nemlig Anden Verdenskrig. Europarådets oprindelige opgave var at sikre værdige rettigheder for borgerne i Europa, at sikre en demokratisk udvikling af landene og dertil at sikre, at staterne fik et fundament med en stor grad af retslige tilstande at fungere i.

Kravene til nye medlemslande er siden blevet udvidet, hvor bl.a. en fri presse nu også er et af kravene for optagelse. Det er også en selvfølge, at der er et krav om, at valg til de respektive parlamenter foregår på en fri og demokratisk måde.

For at sikre overholdelsen af de grundlæggende regler har Europarådet oprettet mange kontorer i forskellige medlemslande.

Men det er ganske besynderligt, at en del af Europarådets medlemslande kan skabe flygtninge blandt egne borgere, hvorefter de ankommer til Vesteuropas lande og dér påberåber sig at være forfulgte. Disse forhold bør Europarådet forholde sig kritisk til.

Yderligere er de samme lande meget modvilige over for at tage egne borgere tilbage, når Danmark efter en undersøgelse af disse asylansøgere finder deres ansøgning åbenlyst ubegrundet. En sådan trafik kan kun betyde, at dis-

se medlemslande ikke tager grundlaget for Europarådets regler alvorligt. Det kan også kun betyde, at den overvågning, som Europarådet skulle fortage også blandt allerede eksisterende medlemslande, ikke fungerer godt nok.

Dansk Folkeparti kunne godt tænke sig, at regeringen tog denne problematik op i de rette fora, således at et allerede opnået medlemskab af Europarådet ikke blot bliver en sovepude, men at reglerne gælder for alle medlemslande, gamle såvel som nye.

Ligeledes vil Dansk Folkeparti gerne henstille til, at man ikke undlader at gøre opmærksom på, at f.eks. pressefriheden netop betyder en fri presse, som efter vores mening derfor ikke kan være i hænderne på blot en enkelt person eller en enkelt organisation. Dette gælder, hvad enten pressen er statsligt funderet og ejet, eller om den i betydeligt omfang er ejet af private personer. Et sådant ejerskab vil efter vores mening betyde en alt for ensidig pressedækning og vil medføre, at de demokratiske principper er i stor fare for ikke at være frie.

Det er også Dansk Folkepartis mening, at den enorme fokuseren på menneskerettighederne, som finder sted i alle mulige organer i Europa, i vidt omfang bruges af politisk korrekte partier og personer til at få egne politiske mærkesager gennemført.

Når nu Europarådet er skabt for at varetage udviklingen af demokrati og rettigheder med henblik på en anstændig behandling af det enkelte individ, er det Dansk Folkepartis opfattelse, at den voldsomme demografiske ændring af Europas befolkning, der er i gang i disse år, bør få en meget større opmærksomhed.

Det er derfor Dansk Folkepartis mening og ønske, at regeringen vil påvirke de rette mennesker og fora i Europarådet til at tage dette aspekt ind i holdningen til rådets udvikling og opgaveprioritering. En ændring af befolkningssammensætningen som den igangværende kan kun være ødelæggende for netop den demokratiske tradition, vi alle ønsker at Europa skal udvikle sig i.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg har et par spørgsmål til ordføreren for Dansk Folkeparti.

For det første vil jeg gerne spørge: Hvad er det for medlemslande af Europarådet, som nægter at tage egne borgere tilbage? Jeg har hørt om, at det har drejet sig om f.eks. Afghanistan og Somalia. Ingen af disse lande er medlemmer af

Europarådet. Så jeg vil gerne have en præcisering af, hvad det er for medlemslande af Europarådet, som nægter at tage egne borgere tilbage.

Det andet spørgsmål går lidt på diskussionen om menneskerettigheder. Det lød på hr. Per Dalgaaards indlæg, som om det nu var blevet for meget med al den overvågning af menneskerettigheder, og at der var nogle, der hele tiden gjorde sig til bannerførere for, at menneskerettighederne skulle gælde overalt. Nu er det altså kun 10 minutter siden, at Dansk Folkepartis folketingsgruppe i enstemmighed stemte for en vedtagelse her i Folketinget, som handlede om at påvirke et medlemsland i Europarådet, nemlig Rusland, til at sørge for, at menneskerettighederne blev overholdt. Er det ikke lige præcis sådan nogle overvågningsmekanismer og sådan nogle henstillinger, vi skal bruge, hvis vi skal tage vores internationale forpligtelser alvorligt?

Kl. 14.15

(Kort bemærkning).

Lars Kramer Mikkelsen (S):

Jeg må jo også indrømme, at jeg hæftede mig ved begreberne politisk korrekthed og menneskerettigheder. Jeg ved godt, at det dér udtryk politisk korrekthed er blevet lidt negativt ladet. Det er brugt i mange sammenhænge, og nu bliver det så brugt af Dansk Folkeparti om noget med menneskerettigheder.

Derfor vil jeg selvfølgelig godt stille et spørgsmål på Socialdemokratiets vegne. Hvis begrebet politisk korrekthed ses som noget, der besværliggør arbejdet i international sammenhæng, også i Europarådets arbejde, er det jo nærmest et lighedstegn med ikke at anerkende det arbejde, der laves i Europarådet, fordi det i høj grad er et arbejde for menneskerettigheder. Vil det sige, at det bare er et udtryk for politisk korrekthed, når man snakker om menneskerettigheder i Europarådet? Det er det ene spørgsmål.

Det andet er: Anerkender Dansk Folkeparti overhovedet, at der findes internationale konventioner, som Danmark har tilsluttet sig på menneskerettighedsområdet? Vi stillede det samme spørgsmål til hr. Peter Skaarup tidligere i en debat, men det lykkedes os sådan set aldrig at få et svar på spørgsmålet.

(Kort bemærkning).

Per Dalggaard (DF):

Problematikken omkring menneskerettigheder forholder sig sådan, at selvfølgelig går Dansk Folkeparti ind for, at borgerne skal have nogle rettigheder, så de kan eksistere frit og godt og rart i alle lande. Ingen tvivl om det. Og selvfølgelig accepterer vi de internationale konventioner, vi har tilsluttet os.

Når jeg taler om, at det misbruges, handler det om, at næsten uanset hvilke ændringsforslag og hvilke andre opfattelser af tingene, man har i forbindelse med specielt fremmede mennesker, der kommer til landet, bliver det straks råbt ud, som om menneskerettighederne trædes under fode.

Jeg vil også have lov til at sige, at der jo egentlig sker en speciel form for misbrug i menneskerettighedssagerne over for danske borgere, i og med at fremmede, der kommer hertil, har større rettigheder på visse områder end danskere har, f.eks. i forbindelse med at opnå bolig efter 3 måneder, når de flytter til en kommune. Så vidt jeg ved, findes der også en masse særrettigheder i skolerne for børn af fremmed herkomst, som også er en form for – sådan som jeg tolker det – tilsidesættelse af de rettigheder, danske børn har.

(Kort bemærkning).

Lars Kramer Mikkelsen (S):

Det er jo ikke, fordi det har så pokkers meget med Europarådets arbejde at gøre – undskyld formand – men det, der er interessant, er, at Dansk Folkeparti mener, at konventioner omkring menneskerettigheder bliver misbrugt.

Så er mit spørgsmål, og det var det, vi forsøgte at lede efter svar på, for det er jo lige så relevant nu som ved den sidste debat: Misbruges konventionerne i forhold til Tjetjenien f.eks.? Da var Dansk Folkeparti jo meget aktivt for at sikre menneskerettigheder.

I Danmark er det kun nogle bestemte mennesker, der skal have de menneskerettigheder, for der vil man gerne gøre forskel på de mennesker, som vi tager til landet ifølge internationale aftaler og konventioner, og så danskerne. Man mener, at vi forfordeler; man mener direkte, at vi forfordeler mennesker, som vi siger ja til i forhold til internationale konventioner.

Det er dybt forunderligt, at man kan stå her og påstå, at vi forfordeler mennesker, som kommer hertil som politiske flygtninge, i forhold til danske borgere. Det er helt utroligt.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg synes ikke rigtig, jeg fik svar på mit spørgsmål, som jeg stillede til hr. Per Dalggaard før, om, hvad det var for medlemslande af Europarådet, som nægtede at tage deres egne borgere tilbage. Det svar venter jeg stadig spændt på.

Så vil jeg gerne prøve at føre debatten tilbage til Europarådets arbejde og spørge hr. Per Dalggaard, om han er enig i, at det er vigtigt, at man i en organisation som Europarådet overvåger hinanden; at man overvåger, hvordan menneskerettighederne bliver overholdt i de forskellige lande.

Det håber jeg hr. Per Dalggaard er enig i, for ellers skulle hans parti ikke have stemt for det forslag til vedtagelse, som de stemte for for 10 minutter siden.

Kl. 14.20

(Kort bemærkning).

Margrete Auken (SF):

Nej, og så bliver det jo endnu mere ejendommeligt, at Dansk Folkeparti var medforslagsstiller på vores, som jo gik på, at man skulle have domstolen til at fungere, og den fungerer i henhold til konventionerne. Det er sådan set det, der er hele retssystemet i denne her sag.

Men nu hæftede jeg mig ved, at hr. Per Dalggaard sagde, at Dansk Folkeparti naturligvis står bag de konventioner, Danmark har tilsluttet sig. Det synes jeg vi skal lade være hovedsætningen i det her. Og så går jeg ud fra, at hr. Per Dalggaard mener det alvorligt, hvis det så også hen ad vejen skulle vise sig, at der er nogle ting, hvor vi kludrer i det.

Problemet er f.eks. med nogle af vores flygtninge, at vi forfordeler dem – det betyder altså, at de får for lidt. Det, vi er ved at vedtage med, at de ikke får bistandshjælp på lige fod med de andre, er faktisk i strid med, det er så ikke Europarådets konvention, men FN's flygtningekonvention, hvor der udtrykkeligt står i artikel 23, at vi ikke må forfordele flygtninge. Det er bare for ikke at blive beskyldt for, at det er noget forfærdelig akademisk stof – det blev jeg forleden dag af Dansk Folkeparti, fordi jeg kom til at sige nogle ting om, at man skulle sætte sig ind i det.

Jeg vil bare lige sige, at jeg går ud fra, at vi her igen får hr. Per Dalggaard til at bekræfte, at Dansk Folkeparti selvfølgelig står bag retssystemet og vil støtte det og tage det til efterretning, hvis der er kritik fra dem, og så skal vi bøje os for det.

(Kort bemærkning).

Per Dalggaard (DF):

Dansk Folkeparti finder det helt i orden, at der er organisationer, som tager sig af, at folk, der eksisterer i de givne europæiske lande, skal behandles ordentligt og anstændigt. Ingen tvivl om det. At der så oprettes organer i stride strømme, som efter vores mening måske nogle gange har overspillet deres rolle, specielt når det handler om menneskerettigheder, er en anden ting. Men selvfølgelig skal alle folk kunne opføre sig pænt og rart og have det godt og leve i et retssamfund i Europa. Det er det, det handler om. Så derfor er det helt i orden, at der findes nogle organer, som kigger landene efter i sømmene.

Med hensyn til at tage borgere tilbage har jeg fået sådan en fin liste her fra en af vores dygtige medarbejdere, hvor der står nævnt en række lande. De tal, jeg har her, viser antal modtagne flygtninge i 1999, og alle de lande, der står herpå, er medlem af Europarådet: 3 fra Moldavien, 3 fra Makedonien, 12 fra Rusland, 6 fra Kroatien, 5 fra Georgien, 36 fra Armenien og 3 fra Aserbajdsjan.

Jeg vil ikke umiddelbart påstå, at man kan sige, at ingen af disse kan tages tilbage, men den sagsbehandling, der foregår, når man skal have en borger fra et af de nævnte lande tilbage herfra, kunne godt tyde på, at man egentlig helst så, at det ikke skete. Og det mener vi er en overtrædelse af nogle af de konventioner, som bl.a. de pågældende lande har underskrevet, i og med at de er blevet medlem af Europarådet.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Fru Pia Christmas-Møller som ordfører.

Pia Christmas-Møller (KF):

Indledningsvis vil jeg gerne takke udenrigsministeren for den skriftlige redegørelse.

Det Konservative Folkeparti ser Europarådet som en organisation med en helt fundamental funktion i arbejdet med at sikre demokrati og menneskerettigheder i vores verdensdel. Rådet spiller og skal spille en betydelig politisk rolle som Europas demokratiske samvittighed. Og det gør rådet både i forhold til en udvidelse af det demokratiske terræn i forbindelse med optagelse af nye lande og i forhold til at sikre oprettholdelsen og vedligeholdelsen af de demokratiske principper i de gamle medlemslande.

Europarådet skal altså løfte en opgave, som har central betydning for respekten for det enkelte menneskes fundamentale retssikkerhed og

dermed også for sikring af fred og stabilitet i Europa; en kæmpe udfordring, som man visionært og med succes kastede sig ud i i forsøg på at lære af Anden Verdenskrig.

Efter Murens fald og sammenbruddet af en række socialistiske diktaturer er der for alvor kommet realistisk indhold i visionen om at sikre demokrati og menneskerettigheder i hele Europa. Nye lande er kommet til, og andre står i kø. Optagelseskrauet suppleres undertiden med tilbud om særlig projektbistand.

Helt overordnet og set i historisk perspektiv er der altså tale om en meget glædelig udvikling. Men udvidelsen af medlemskredsen og endnu flere i ansøgerfeltet lægger også et markant pres på Europarådets beslutningsprocedurer og økonomi. Her er vi fra konservativ side ikke mindst optaget af at søge løsninger på de problemer, som Menneskerettighedsdomstolen står med og står over for.

Kl. 14.25

Domstolen udfylder en kernefunktion, men den er ved at blive kvalt af ren og skær overbebyrdelse. Nye medlemslande medfører selvindlysende nok en større arbejdsbyrde. For få år siden søgte man at tage højde herfor, men vi må se i øjnene, at det langtfra er nok, og at det er bydende nødvendigt på ny at reformere arbejdsbetingelserne.

Henset til den meget tunge og tidskrævende proces, der går forud for ændringer i domstolens virke, er det på høje tid, at man tager fat. Sker det ikke, undergraver man simpelt hen domstolens muligheder for at løfte opgaven.

Lad mig give et par tal til illustration af problemernes eskalerende omfang:

I 2000 registrerede man 10.482 nye henvendelser, mens man året efter, altså i 2001, fik 13.858. Disse tal siger en del om stigningstakten. Det samme gør udviklingen i antallet af det, man kalder provisional files, hvor man i 2000 havde 26.331, mens tallet for 2001 røg op på 31.393. Heraf vil en del naturligvis ret hurtigt blive afvist, fordi de helt fundamentalt ikke lever op til nogle formelle hensyn og derfor ikke kan tages til behandling.

Stigningstakten er foruroligende målt i forhold til den kendsgerning, at selv om domstolen øger effektiviteten, kan den slet ikke følge med. Antallet af afsagte domme var således i 2000 på 695, mens man i 2001 kom op på 888.

Puklen af uafgjorte sager øges altså markant og dramatisk år for år. Tallene fortæller med andre ord med deres eget lakoniske, men dog me-

get præcise sprog, hvilken gigantisk opgave man står over for.

Forventningerne til den fremtidige udvikling er alt andet end en trøst, simpelt hen fordi bevidstheden om den individuelle klageadgang endnu ikke for alvor er slået igennem i de nye medlemslande. Derfor må og skal man hurtigst muligt have taget fat på en holdbar løsning.

Jeg er derfor også glad for, at udenrigsministeren i sin redegørelse gør opmærksom på problemerne og peger på nogle veje til at imødegå problemerne. Øgede ressourcer er nødvendige, men ikke tilstrækkeligt. Mere må til.

Jeg vil godt benytte lejligheden til at opfordre regeringen til at udnytte mulighederne for at lægge politisk pres på for at arbejde med at fremtidssikre, at domstolens arbejdsvilkår bliver højt prioriteret.

Det Konservative Folkeparti lægger stor vægt på, at Menneskerettighedsdomstolen også fremover kan udfylde sin rolle, og det gør vi, fordi vi mener, at der her er tale om et kernefunktion, som ikke må svigtes i kølvandet på den i øvrigt helt naturlige udvidelse af Europarådets arbejdsfelt.

I det hele taget er det for os utrolig vigtigt, at de grundlæggende principper og dermed den oprindelige vision bag etableringen af Europarådet ikke udvandes som en utilsigtet konsekvens af ønsket om at udnytte disse års enestående muligheder for at udvide kredsen af medlemslande.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Fru Margrete Auken som ordfører.

Margrete Auken (SF):

Allerførst vil jeg godt takke udenrigsministeren for redegørelsen. Jeg synes, det er en god redegørelse, og jeg synes, den kommer godt rundt om emnerne.

I modsætning til hr. Lars Kramer Mikkelsen, som ikke synes, at der blev nævnt nok om dér, hvor vi havde kvajet os – nu siger jeg vi, for vil vi have ros, så må hver plet man bære, som falder på Danmarks navn, og så må vi altså også bære de pletter, der falder på det i øjeblikket – vil jeg sige, at jeg da egentlig er ret tilfreds med, at vi ikke fik det, som jeg havde frygtet, altså brokkeriet over, at Danmark også har fået fingrene i maskinen i Europarådet. Det synes jeg er dejligt. Jeg havde ikke ventet, at man havde nævnt de sager, hvor vi har fået kritik, med tak, men jeg havde faktisk frygtet, at vi havde set ek-

sempler på, at man havde reserveret sig, når det var gået ud over os. Det var en fordom, som jeg heldigvis fik afkræftet. Så der vil jeg også her takke for, at det ikke var tilfældet. Det er rigtigt, det siger sig selv, at Danmark må finde sig i det, når man kommer i møllen, og proceduren i øvrigt er fulgt.

Jeg kan sige, at på næste session i april kommer der en sag, hvor Belgien er kommet i maskinen. De er meget forargede over, at sådan et fint gammelt europarådsland som Belgien kan få kritik på grund af sprogproblemerne – og det er vel det fransksprogede mindretal – og det var da ganske underholdende at sidde i Legal Affairs Committee og følge den debat. Jeg går også ud fra, at mange får breve om det. Men det rammer selvfølgelig, og det skal det også. Vores lande skal også passes, og det er godt, at det sker, og det er med til at holde debatten relevant i gang.

Kl. 14.30

Jeg synes også, at der i ministerens oplæg til os er signaler om, at sådan har vi tænkt os, at vi skal være på niveau med Europarådets bedste procedurer.

Redegørelsen fremhæver de gode ting, der er sket, og der er nævnt domstolen, som selvfølgelig er noget helt afgørende.

Jeg vil også godt her fremhæve især udvidelsesprocessen. Jeg skal da gerne indrømme for mit eget vedkommende, at jeg i 1980'erne, hvor jeg altså ikke sad i Europarådet, i høj grad oplevede det lidt som sådan et turistbureau, hvor folk rejste af sted. Det var ikke rigtig til at se, hvad der kom ud af det, andet end at det havde de det da sikkert hyggeligt med.

Men da jeg så selv kom ind i det, opdagede jeg, hvad der var sket i 1990'erne, hvor Parlamentarikerforsamlingen, så vidt jeg kan forstå på det hele, har været den drivende kraft i at sætte den udvidelsesproces i gang og få skabt dels forberedelsen til EU-udvidelsen – og det er fortræffeligt – dels altså også få sat en ny dagsorden i en række af de lande, der faktisk var ladet noget i stikken med en besked om, at hvis bare de overlod alt til turbokapitalismen, ville det gå godt. Så har man altså hurtigt fulgt op med at sige, at det er andre ting, der skal til, hvis et samfund skal udvikle sig godt.

Jeg synes også, vi ser gode resultater af det. Der er en vigtig demokratiseringsproces i disse nye lande.

Ukraine, hvor fru Hanne Severinsen og jeg var i sidste uge til valg, er et meget interessant eksempel på en proces, hvor befolkningen fak-

tisk kan komme til orde på trods af en ganske skrækkelig regering og på trods af en valgproces, som jo altså kunne dumpe til næsten hvad som helst.

Da vi sad bagefter og overvejede nye udtryk som family voting og conference voting, og hvad vi nu havde overværet undervejs af afstemningsprocedurer, var det altså svært at sige, at det havde været et frit valg.

Men det viste sig jo så, da resultatet kom, at faktisk var det alligevel lykkedes befolkningen at sætte sig igennem med en vilje, som var på tværs af de forsøg, der var gjort, ikke mindst fra Kutjmas side, regeringens side, for at bremse den her proces.

Der vil jeg godt sige, at jeg synes, det er vigtigt, at vi er der, også at Danmark er der – og nu skal jeg ikke sige mere om det nu. Jeg håber, man tænker med i det, at man er med og følger dette kæmpestore land, som er det nærmeste naboland til det kommende EU og altså det største land i Europa efter Rusland, at vi følger med i det, for vi kan faktisk gøre en forskel. Og når jeg siger vi, mener jeg altså ikke alene Europarådet, men selvfølgelig også Danmark, som har haft et godt navn i de sammenhænge, og det skyldes jo ikke mindst det arbejde – og det vil jeg godt her kvittere for – som fru Hanne Severinsen har gjort i at følge landet.

Så er der lidt for spændende i nogle af dem – det gælder Rusland, og der kunne også nævnes andre, hvor der er lidt for spændende, og hvor man hele tiden overvejer, om det, at have landet med, er en måde at sikre, at vi opretholder... jeg har 10 minutter, ikke?

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):

5 minutter.

Margrete Auken (SF):

Jeg vil godt lige sige, at taletiden ved redegørelsesdebatter er 10 minutter, og det må vi lige have slået fast. Det er faktisk slået fast én gang tidligere i dag, så jeg har 5 minutter til, tak. Vi skal lige holde forretningsordenen. Det andet gælder kun forespørgselsdebatter, og det vil jeg ikke bebrejde fru Inge Dahl-Sørensen at hun ikke var klar over. Nu kan jeg så sende den videre. Men det vidste den forrige heller ikke, og der sad sekretæren selv i stolen, så det skal ingen undskyldning være. Men jeg kan huske det. Videre. Jeg skal nok lade være med at bruge hele tiden på det, men bare lige sige, at sådan er det.

Jeg vil også lige nævne de konventioner, som rådet har arbejdet med, som ministeren jo også nævner i sin redegørelse, hvor torturkonventionen, bioetikkonventionen, alle disse ting spiller en stor rolle og kan komme til at gøre det fremover, hvis vi tager det alvorligt.

Også de store svagheder er jo blevet nævnt. Der er af den konservative ordfører blevet gjort meget grundigt rede for, hvordan domstolen kan sande til. Jeg synes, det er fint, at vi siger, at det skal der gøres noget ved, men jeg synes, vi skal føje til her – og det sagde den konservative ordfører vistnok ikke – at det kræver penge.

Et af problemerne har været, at i takt med at man har udvidet rådets arbejde og opgaver, har man skåret i budgetterne. Det er vældig smart. Det er jo noget, der skal siges ved samme lejlighed også, men så vist jeg husker, blev det heller ikke sagt – dér tror jeg at regeringens vilje til sanddruehede stoppede – at der blev skåret i budgetterne. Men det koster penge, og der skal mere til, og det må i hvert fald være én af forudsætningerne for, at vi kan komme videre med det.

Jeg er også meget glad for, at ministeren har nævnt netop beslutningsprocessen i ministerkomiteen, hvor denne konsensusstrategi, som er helt Tvindagtig, og som jo altså kan gøre, at bare én tyran kan stoppe alt, jo virkelig er en udemokratisk måde at gøre det på. Konsensusmetoder er metoder, som man ikke bør have steder, hvor man skal kunne arbejde videre med det. Selvfølgelig skal man være utrolig forsigtig med at stemme hinanden ned i sådanne mellemstatslige forsamlinger, som Europarådet er, fordi det ikke kan føre ret langt, hvis ikke man helst og bedst kan få hinanden med alle sammen.

Kl. 14,35

Så vil jeg da lige sige som slutning, at det arbejde, der står foran os, jo vil afhænge af, om vi nu også kan leve op til vores egne smukke ord. Det er det, der truer alle denne her slags arbejder, der har med menneskerettigheder, der har med de store idealer at gøre. Sander vi i virkeligheden selv til i flotte formuleringer, som vi ikke vil tage alvorligt, når det kommer til stykket? Det er problemet, og det er klart, at hvis man samtidig udsulter domstolene – og når jeg siger udsulter, er det ikke, fordi jeg mener, at man skærer i dem, men man giver dem ikke tilstrækkelige metoder – kommer det her også til at gå galt.

Så jeg håber meget, at ministeren her, når han skal op og takke os alle sammen, også vil takke for, at han får en god opbakning til, at når han

nu kommer med forslaget om, at der skal flere penge til Europarådet, vil han kunne høre, at det var der god støtte til, for det lægger hans redegørelse så fortræffeligt op til.

(Kort bemærkning).

Lars Kramer Mikkelsen (S):

Måske mest sådan blot til ære for historieskrivningen skal jeg sige, at fru Margrete Auken tit skælder ud for, at folk ikke hører efter eller ikke har læst på lektien. Så nu vil jeg så sige, at fru Margrete Auken ikke har hørt, hvad jeg sagde i min ordførertale omkring kritikken af Danmark. Tværtimod tog jeg den nemlig med i min ordførertale herfra, og jeg trak måske lidt på smilebåndet over, hvorfor det var taget med, fordi jeg synes, der var en anden kritik af Danmark, som ikke var taget med, nemlig at det her med etnisk ligestilling ikke er noget, man længere vil fokusere på efter denne studehandel i forbindelse med finansloven.

Jeg mener også, at fru Margrete Auken må kunne bekræfte, at det i hvert fald er noget, som rammer Danmarks internationale ry og omdømme og også vores arbejde i Europarådet. Derfor tog jeg det med i min ordførertale, ikke som noget, der skal ødelægge hele denne gode stemning, for jeg roste – og det kan i hvert fald ministeren også bekræfte, tror jeg – rent faktisk redegørelsen og sagde, at jeg syntes, der var mange gode elementer, og at vi fuldt og helt fra Socialdemokratiets side vil støtte op om en øget og styrket indsats for arbejdet for menneskerettigheder. Jeg kritiserede faktisk ministeren en ganske lille smule.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Jeg vil bakke op om den socialdemokratiske ordførers opfordring til Socialistisk Folkepartis ordfører om at høre efter. For jeg sagde rent faktisk i mit ordførerindlæg følgende, og jeg citerer nu mig selv: »Jeg er derfor også glad for, at udenrigsministeren i sin redegørelse gør opmærksom på problemet og peger på nogle veje til at imødegå problemet.« Det er altså problemet med at få domstolen til at klare overbebyrdelsen. Og jeg siger videre: »Øgede ressourcer er nødvendige, men det er ikke tilstrækkeligt. Mere må til.« Så jeg har tilkendegivet på Det Konservative Folkepartis vegne, at der altså også må flere penge til domstolen, hvis vi vil have løst problemerne.

Så jeg vil gerne bede fru Margrete Auken notere sig, at det er De Konservatives synspunkt. Jo, vi er parate til at sige B, når vi har sagt A.

(Kort bemærkning).

Margrete Auken (SF):

Ironi er en meget svær form. Jeg siger meget undskyld, jeg skal aldrig gøre det mere – jeg skal prøve aldrig at gøre det mere.

Jeg er enig i den kritik, som kom fra hr. Lars Kramer Mikkelsens side. Jeg tænkte bare, at jeg måske var blevet lidt mere nøjsom; det var det, jeg prøvede at sige. Jeg havde ikke ventet det. Jeg synes da, at det er smadder pinligt, at vi er kommet i den situation med centeret og med den etniske ligestilling. Der er da nu sket det for Danmark internationalt, at vi er blevet uinteressante.

Det skandaløse for os er, at i visse kredse har man virkelig haft fokus på det, der skete ved valget med hele den dér racismedebat, vi havde i Danmark. Det er ikke så meget det, der er sket bagefter, det er mere det, at vi er uinteressante. Og det er ærgerligt, for vi er for små til ikke at have den dér troværdighedsbank, vi kommer med. Men lad os nu gøre vores bedste alligevel.

Så vil jeg lige sige til fru Pia Christmas-Møller, at jeg er meget, meget glad for at få at vide, at det også betød flere penge. Jeg hørte godt ordet øgede ressourcer, men efter at vi har haft et langt forløb nu her i nogle måneder, hvor vi får at vide, hver eneste gang vi kommer i nærheden af at snakke om penge – undtagen når det gælder sådan noget som metroen, som vi havde i formiddags – at vi er ramt af en naturkatastrofe, nemlig en Venstre-regering, som vil skære i alt. Derfor må vi jo tage højde for, at da der skal bruges penge til hofter og knæ og vi ikke vil hente flere penge, bliver alt skåret ned. Derfor hørte jeg udtrykket »flere ressourcer«, som om det måtte betyde et eller andet med, at nu må vi tage os sammen og gøre lidt mere og sådan noget.

Kl. 14.40

Men jeg undskylder, og jeg glæder mig, og jeg håber ikke, at vi nu risikerer, at Venstres ordfører kommer herop og siger, at der sandelig ikke kan loves flere penge til det her, for så har vi et problem, for den domstol skal have flere penge.

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

Det vil sige, at fru Margrete Auken altså ikke rigtig hørte, at jeg sagde, at der netop også er brug for at se anderledes på budgettet, og at jeg

faktisk kritiserede de store lande i Europarådet, der har holdt sammen om, at budgettet skulle være det samme, uanset at medlemstallet steg – hvilket jo faktisk har betydet, at man er sluppet billigere, og det er helt urimeligt – og det er i øvrigt en dansk mærkesag, som jeg tror vi alle sammen er enige om.

(Kort bemærkning).

Margrete Auken (SF):

Se, det vidste jeg jo godt at fru Hanne Severinsen mente, og det er forfærdelig godt, at den konservative ordfører nu også har været oppe at sige, at det her med ressourcer betyder penge.

Nu skulle der være et godt grundlag for, at vi sørger for, at Danmark lægger sig i selen og i spidsen – også med flere penge.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Man overvejer jo lidt, om man skal tage ordet her, men et eller andet sted synes jeg, det er lidt for billigt, vil jeg gerne sige til fru Margrete Auken, at man prøver at dække over, at man ikke har hørt efter, hvorefter man så anklager nogle for at have nogle synspunkter, de ikke har, og som de oven i købet har sagt, de ikke har, og nu kommer man så og laver noget ekvilibristisk omkring ordet ressourcer i forhold til ordet penge.

Jeg synes ærlig talt, at vi for en anden gangs skyld skulle holde op med at slå om, hvorvidt ordet ressourcer dækker ordet penge eller ej. Det plejer det sædvanligvis at gøre her i Folketinget og i vores udvalg – og altså også i Europarådet. Det synes jeg lige skulle sættes på plads.

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):

Fru Elisabeth Arnold som ordfører.

Elisabeth Arnold (RV):

På Det Radikale Venstres vegne vil jeg gerne slutte mig til rækken af ordførere, som siger tak for den fremsendte redegørelse. Det er en god redegørelse og en grundig redegørelse, og jeg synes også, den giver et retvisende billede af arbejdet i Europarådet.

Jeg hæfter mig ved, at det er regeringens opfattelse, at den europæiske menneskerettighedskonvention og den dertil knyttede domstol er kerneområdet i Europarådet. Det synes jeg er meget betryggende. Det er godt at vide, at regeringen prioriterer dette arbejde højt.

Derfor er jeg selvfølgelig også interesseret i at følge den debat, der netop nu har udspondet sig om ressourcerne til domstolen, for det er klart, at domstolen har en kæmpe sagspukkel, som kun vanskeligt og meget langsomt lader sig afvikle, og derfor er det vigtigt, at man støtter domstolens arbejde med flere ressourcer, og sådan vil jeg tillade mig at betragte de faldne bemærkninger her fra regeringspartiernes ordførere om, at det vil man se på i den kommende tid.

For at vende tilbage til kerneområdet: Den europæiske menneskerettighedskonvention og den dertil knyttede domstol er en utrolig vigtig institution, og dertil knytter sig den overvågning, som Europarådet foretager over for medlemslandene og over for de områder i medlemslandene, hvor der er konflikt eller krise.

Det er noget meget vigtigt for Europarådet, at man faktisk holder snor i eller holder øje med medlemslandene, hvordan de opfører sig internt over for egne borgere, og hvordan de håndterer kriser og konflikter imellem mindretal og flertal inde på eget territorium.

Jeg husker i forbindelse med ECRI-rapporten for et års tid siden, at Venstres retsordfører harceleret voldsomt over, at der var nogen som helst, der skulle komme og give Danmark karakter på nogle forskellige områder. Dertil var vi nogle, som kendte Europarådets arbejde, som måtte sige: Jamen det er faktisk Europarådets fornemste pligt at overvåge medlemslandenes håndtering af menneskerettighederne og at uddele reprimander eller uddele gode råd eller uddele kritik, hvis det er kritik, der er fornødent.

Så overvågning må vi tåle, vi er også selv en del af overvågningsmekanismen, vi er også med til at overvåge, hvordan det går i andre lande. Så jeg bliver nødt til at sige til alle partier her i Folketinget, at overvågning er vi en del af, og vi deltager selv i den.

Derudover kan Europarådet iværksætte programmer om demokratiudvikling, om valgobservation, valgs afholdelse, om f.eks. frihedsberøvede patienters forhold inden for psykiatrien, om hvordan man håndterer forholdene i fængslerne osv., osv. Vi er udsat for overvågning som medlemsland, og vi er selv en del af overvågningsmekanismen over for andre medlemslande.

Kl. 14.45

I forbindelse med menneskerettighedskonventionen vil jeg godt sige, at jeg synes, det har været yderst beklageligt, at vi har haft hele den ballade om Menneskerettighedscenteret i dansk

politik, som har fået en foreløbig udgang, som ikke er tilfredsstillende, men som dog er bedre end den totale katastrofe, hvilket det ville have været, hvis Menneskerettighedscenteret var blevet frataget sin helt uafhængige status.

Så det vidner om, at det trods mange års medlemskab af Europarådet stadig væk er vigtigt at holde sig for øje, hvad det er, der egentlig er kerneområdet i Europarådet, og det er og bliver menneskerettighedskonventionen og den dertil knyttede domstol.

I den parlamentariske forsamling, hvor jeg selv har sæde, vil jeg sige, at der er det vigtigste nok det, at man har en aktivt fungerende demokratiskole, hvor parlamentarikere fra andre medlemslande spørger til, hvordan gamle medlemslande gør, og så dialogen med andre MP'er, og især vil jeg her fremhæve de lande, som er nye i europarådssammenhæng, ikke mindst Rusland og f.eks. de kaukasiske republikker og andre nye demokratier i Øst- og Centraleuropa.

Der står til sidst i redegørelsen, at Europarådet har fået en ændret rolle i de senere år, idet det er blevet meget mere politisk især efter Murens fald, og at der er sket en drastisk ændring i hele sigtet.

Dertil vil jeg blot sige, at det er fuldstændig korrekt. Jeg er et af de få medlemmer, som har været med, også før Muren faldt, og jeg kan bekræfte fru Margrete Aukens indtryk af, at Europarådets Parlamentariske Forsamling på tidspunktet indtil Murens fald nærmest var at sammenligne med et turistbureau. Der var en meget stor rejseaktivitet, der var ikke meget hårdt arbejde, og der var også beskæftigelse med sagsområder, hvor man kunne sige, at det måske kunne gøres i andre fora. Der var en meget stor grad af overlapning. Der blev udarbejdet utallige rapporter om ozonlagets tykkelse, og der blev udarbejdet masser af rapporter om trafikintensiteten i Europa, som andre organisationer også tog sig af.

Men efter Murens fald skete der en 180-graders-vending, og man fik travlt med at optage nye medlemslande, som skulle have demokrati for første gang i årtier, og fik travlt med at sørge for, at de helt fundamentale ting, nemlig demokrati og menneskerettigheder, fik en god gang igennem den svære overgangsfase. Opdragelsen af de første generationer af demokratiske politikere var en meget, meget vigtig del af opgaven for Europarådet efter 1989.

Så det er rigtigt, som det står skrevet, at Europarådets rolle er blevet anderledes. Den er ble-

vet meget vigtigere, end den var i 1980'erne op til 1989, og desværre, må man sige, er Europarådets funktion på disse områder mere nødvendig end nogen sinde, ikke mindst med den despekt for menneskerettigheder, som visse etablerede politiske partier også i vores eget land giver udtryk for.

Derfor er Europarådets opgaver vigtigere end nogen sinde, og Det Radikale Venstre håber, at det vil være muligt at samle støtte til forøgede ressourcer til Menneskerettighedsdomstolen i fremtiden.

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

Jeg er helt enig med fru Elisabeth Arnold i, at alle lande selvfølgelig skal tåle, at de bliver overvåget og får kritik. Det er jo netop hele ideen, at vi er en forsamling, der prøver at se selvkritisk på alle landene.

Men er fru Elisabeth Arnold ikke enig med mig i, at det er en smule uhensigtsmæssigt, at Ministerkomiteen på den ene side har besluttet, at de er tandløse og ikke kan udtale sig om noget som helst, fordi der skal være konsensus – det har vi jo set en masse gange – men så ned sætter de til gengæld en masse råd, der på Europarådets vegne kommer med nogle udtalelser som f.eks. sidste sommer. I den henseende må fru Elisabeth Arnold vel medgive os, at vi på den ene side skal tåle kritik, men de, der kritiserer os, skal selvfølgelig også tåle, at de bliver kritiseret.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Ja, vi skal tåle kritik, og selvfølgelig kan de, der udøver kritikken, også have fejl, men det faldt mig for brystet sidste år, da rapporten kom, at der var medlemmer af Venstres Folketingsgruppe – herunder den retspolitiske ordfører – som harcelerede over, at der overhovedet var nogen, der dristede sig til at udtale sig kritisk om Danmark; vi skulle ikke overvåges af nogen.

Der glæder det mig, og det undrer mig i øvrigt ikke spor, at Venstres europarådsmedlem, fru Hanne Severinsen, støtter varmt op om Europarådets overvågningsmekanismer, for det har fru Hanne Severinsen selv lagt meget arbejde i på fuldt forsvarlig og meget, meget hæderlig vis.

Kl. 14.50

Derfor vil jeg bare slå fast, at overvågningsmekanismen og selve det at lade sig overvåge er

en vigtig del af at være medlem af Europarådet. Det skal altså stå helt klart for alle medlemslande af Europarådet, at vi alle er under overvågning og vi må alle tage imod kritik, hvis det er relevant.

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):

Hr. Søren Søndergaard som ordfører.

Søren Søndergaard (EL):

Europarådet er jo en fuldstændig unik størrelse, fordi det er al-europæisk, fordi det bygger på og har sit udgangspunkt omkring menneskerettighederne, og fordi det oven i købet har en domstol til at sikre, at de beslutninger, der bliver truffet, også bliver efterlevet, eller i hvert fald får mulighed for at påtale dem.

De tre punkter: det al-europæiske, det menneskeretlige og det domstolsagtige vil jeg prøve at sige nogle bemærkninger om i det her indlæg.

For det første omkring det, at det er en institution, som omfatter hele Europa: Det betyder jo, at når Europarådets Parlamentariske Forsamling er samlet, er det – bortset fra nogle enkelte lande, som forhåbentlig er på vej ind i Europarådet – et udtryk for, hvad der diskuteres rundt omkring i parlamenter i hele Europa og derfor også i hvert fald en afspejling af, hvad der diskuteres rundt omkring i befolkningerne.

En særlig vigtig opgave i den aktuelle situation er selvfølgelig at overvåge, monitorere de nye medlemslande, som i forbindelse med deres tilslutning til Europarådet har fået nogle forpligtelser, hvor det så skal overvåges, om de forpligtelser bliver ført ud i livet, for at denne overvågning kan stoppe. Det er en utrolig vigtig proces.

Der er flere danske medlemmer af Folketinget, som gennem tiderne har deltaget i den – jeg deltager selv i den direkte omkring Albanien – og det, at man diskuterer på et meget tæt og regelmæssigt plan med parlamentsmedlemmer fra lande, der har en kortere demokratisk tradition, er med til ikke alene forhåbentlig at berige dem, men også berige én selv og udvikle den demokratiske diskussion på europæisk plan. Det er en utrolig vigtig proces.

Netop fordi den monitorering er en så utrolig vigtig proces, er det også utrolig vigtigt, at Europarådet er i stand til at afvise politisk pression over for den monitoreringsproces, overvågningsproces, for man kan sige, at i takt med at der er kommet mange nye lande ind, har der jo været en tendens til, at der var en vis status i hurtigt at få stoppet overvågningen, få stoppet

monitoreringen, at komme så at sige fra en slags kandidatmedlemskab til et fuldt medlemskab, og i visse situationer kan man nok sige, at Europarådet desværre har givet efter for et pres og har accepteret lande, som ikke havde gennemført den tilstrækkelige udvikling til, at man kunne sige, at der ikke var behov for en fortsat monitorering.

Der er andre eksempler, men et eksempel, jeg vil nævne, er Makedonien, hvor det blev godkendt, at overvågningen af Makedonien skulle stoppe, og knap var beslutningen om at stoppe overvågningen truffet, før kampene brød løs mellem det makedonske flertal og det albanske mindretal.

Det var ikke en særlig klædelig historie for Europarådet, og jeg håber, man har lært af det og også lært af det på den måde, at man siger til de lande, der er under overvågning, under monitorering, at det ikke er en straf, men at det er et udtryk for en fælles hjælp – med en fælles diskussion – til, hvordan tingene kan forløbe på den bedst mulige måde.

I den institution i Europarådets Parlamentariske Forsamling, overvågningskomiteen eller monitoreringskomiteen, som det hedder på det her lidt fine sprog, er der netop nu en diskussion af, om man skal udvide monitoreringen, overvågningen, til også at gælde de gamle lande, altså de lande, som har været med i en længere periode – man har jo altid kunnet rejse spørgsmål i Europarådet om gamle lande – om man mere systematisk f.eks. skulle tage nogle emner op og så kigge alle lande igennem og se: Hvad er praksis i de forskellige lande i forhold til det bestemte emne?

Jeg synes, det er en god idé, og det er især en god idé, for at vi ikke ligesom får en opfattelse af, at der er lande i Europarådet, der nærmest genetisk er menneskeretslande, og så er der nye lande, som ikke har det samme gen, og som derfor hele tiden skal kontrolleres.

Kl. 14.55

Det andet punkt, jeg vil nævne, er spørgsmålet om menneskerettighederne, altså det, at Europarådet bygger på menneskerettighederne. Det er måske ikke noget, man tænker over i det daglige, men tag bare sådan en ting, som i virkeligheden er en utrolig stor ting, at vi i Europa i dag – og det vel at mærke i hele Europa – har fået skabt en dødsstraffri zone. Der er jo mange steder i verden, hvor man stadig væk har dødsstraf, også i lande, som normalt i hvert fald karakteriserer sig selv som demokratiske, i USA

har man dødsstraf, og det var jo almindeligt med dødsstraf for bare 10-15 år siden i Europa. Antallet af henrettelser i det tidligere Sovjetunionen har jo været megastort. Der har været massevis af dødsstraf i en række lande, og alligevel er det lykkedes bl.a. ved hjælp af Europarådets anstrengelser at få skabt en dødsstraffri zone i Europa, hvor man siger: Vi er så meget imod, at man slår andre mennesker ihjel, at vi heller ikke tillader staten at gøre det under organiserede former, men kun i ganske bestemte situationer, hvor der er tale om selvforsvar. Jeg mener, det er et meget vigtigt fremskridt.

Men også her er der selvfølgelig problemer. Der er problemerne omkring den dobbelte standard, altså risikoen for, at der er én standard, der gælder for nogle lande, og der er en anden standard, der gælder for andre lande.

F.eks. skal det ikke være nogen hemmelighed, at jeg har den opfattelse, at hvis Tyrkiet skulle søge om medlemskab fra bar bund i dag, ville de i hvert fald i en periode have haft meget store problemer med at få lov at komme ind på grund af deres behandling af det kurdiske mindretal, men Tyrkiet har ligesom fået en særbehandling, fordi de har været med fra starten. Der har været en dobbeltstandard, hvor nye lande er blevet udsat for en hårdere praksis, end Tyrkiet er. Det skal vi advare meget imod.

Det tredje element, jeg vil nævne, er domstolen. Det særlige ved det er, at man har et forpligtende samarbejde, man har nogle til at afgøre, hvad der skal ske, og hvordan den europæiske menneskerettighedskonvention skal fortolkes.

Det er rigtigt, at der er problemer med domstolen i form af lange sagsbehandlingstider. Noget kan løses ved hjælp af ressourcer, og noget vil utvivlsomt kræve forskellige former for reformationer, uden at man ændrer ved det grundlæggende, men jeg tror også, at vi bliver nødt til at diskutere vigtigheden af, at der kommer en konsekvens af domstolsafgørelserne. Det er jo ikke nogen hemmelighed, at der er lande, også lande, der tilhører den vesteuropæiske familie, som gang på gang bliver indklaget for Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, og som gang på gang får en dom imod sig af Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol. Så går der nogen tid, og så kommer der en ny klage, der går på stort set det samme spørgsmål. Der må vi rejse diskussionen om, at der ikke alene er en forpligtelse i form af, at der ligger en domstolsafgørelse, men at det også fører til en praksisændring i de pågældende lande.

I forbindelse med diskussionen om domstolen er det selvfølgelig også helt afgørende, at man så bruger domstolen og netop ikke gør domstolen til et politisk redskab, som man overvejer politisk, om man vil bruge eller ej, men at man siger, at når der er massive menneskerettighedskrænkelser, er domstolen et naturligt sted at gå til.

Det er selvfølgelig også derfor, vi er nogle, der har haft den opfattelse, at når det gjaldt om at få afgjort, om der er begået menneskerettighedskrænkelser i Tjetjenien, er Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol et fuldstændig oplagt forum at henvende sig til, og der kan Rusland så gøre sin sag gældende.

Til sidst, når vi snakker om domstolen, skal jeg også nævne forholdet til EU, som er vigtigt. Der er begyndt en diskussion i Europarådet om forholdet til EU, og set ud fra Enhedslistens synspunkt er det helt afgørende, at EU accepterer at godkende afgørelser fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol.

Hvis man får en situation, hvor Den Europæiske Union får sit eget menneskerettighedscharter og sin egen domstol til at fortolke det, kan man meget let få en forskellig standard i Europa, én lagt af den europæiske domstol tilknyttet EU og én lagt af Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol. Det vil måske ikke i første omgang skabe store forskelle, men hen ad vejen kan vi jo så risikere, at der er andre lande, f.eks. Rusland og SNG-lande, der siger: Jamen o.k., så vil vi også lave vores egen praksis på vores område, og så vil det unikke skridt fremad, der er sket, ryge tilbage, så jeg mener, at det er meget afgørende, at vi i de kommende diskussioner får slået fast, at EU under alle omstændigheder skal acceptere afgørelser fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, uanset i hvilken retning de går.

Det sidste punkt, jeg lige kort vil nævne, er, at meget jo, når man diskuterer Europarådet, også handler om folkelig opbakning, og nogle gange kan man blive helt flov, når man kommer til øst-europæiske lande, som for kort tid siden har meldt sig ind i Europarådet, og iagttaget, hvor bredt forankret, også i befolkningen, diskussionen om Europarådet er. Man ved måske sågar oven i købet, hvem fra landet der sidder i Europarådet. Det er nok ikke altid tilfældet i Danmark, og jeg mener, det er vigtigt, at vi gør noget mere for at få europarådsarbejdet forankret i den danske befolkning.

Det kræver efter min mening, at vi gør meget mere ud af, at de diskussioner, vi fører i Europarådet, og de ting, der bliver vedtaget i Europarådet, også bliver taget op i det danske Folketing, ikke kun sådan, at vi holder en årlig debat – det er fint nok – men også sådan, at de konkrete tiltag, som vi diskuterer længe og træffer konkrete afgørelser om i Europarådet, også bliver rejst i det danske Folketing, og vi ikke oplever de situationer, hvor man kan have én holdning i Europarådet og en anden holdning i det danske Folketing.

Begynder den diskussion omkring Europarådet også at foregå i det danske Folketing, tror jeg også, at Europarådet vil blive mere levende i den danske befolknings bevidsthed.

Jann Sjursen (KRF):

Indledningsvis vil jeg gerne sige tak til udenrigsministeren for en udmærket redegørelse om Europarådets virksomhed.

Vi er i Kristeligt Folkeparti i særdeleshed glade for afsnittet om rådets generelle udvikling. Jeg mener, at det på en meget fin måde ridser de gode tendenser, vil jeg godt understrege, op, som der har været for Europarådets virksomhed i de senere år.

For det første vil jeg nævne det al-europæiske sigte. Man skal ikke glemme i disse tider, hvor man meget let forfalder til at se den organisation, der hedder EU, og som vi også er medlem af, som værende den eneste afgørende, at vi faktisk i Europarådet har en unik organisation, en organisation med et al-europæisk sigte, som favner langt videre, end EU formår, og som er nok så væsentlig også for at realisere visionen om at få hele Europa oven på Jerntæppets fald.

Det andet, jeg vil nævne, og som også er nævnt i afsnittet om rådets generelle udvikling, er den særlige rolle, som ansøgningsproceduren selvfølgelig spiller for de pågældende lande, som søger om medlemskab af Europarådet, i forhold til, at det at indlede en ansøgningsprocedure i sig selv faktisk er med til at fremme demokrati og menneskerettigheder i de pågældende lande, men også fordi monitoreringsvirksomheden jo giver et tættere forhold mellem de lande, som må samarbejde omkring det, og selvfølgelig også det pågældende ansøgerland.

Derfor er vi enige i den måde, man i redegørelsen har beskrevet de positive udviklingstræk, som der har været i de senere år, og som har ført til en langt større målrettedhed af rådets arbejde. Det har jeg også hørt flere af rådets medlemmer

give udtryk for her fra talerstolen i dag, og det kan de kan gøre med større styrke, end jeg kan, da jeg ikke har sæde i Europarådets Parlamentariske Forsamling.

Vi kan fra Kristeligt Folkepartis side også tilslutte os de partier og de ordførere, som har påpeget behovet for at give domstolen øgede ressourcer, det være sig økonomiske som andre. Jeg er enig i, at øgede økonomiske ressourcer i sig selv gør det ikke, men det er altså også væsentligt for, at domstolen får mulighed for at drive den virksomhed, som vi alle gerne vil have at den skal kunne drive.

Lad mig så blot også hæfte mig ved redegørelsens afsnit om perspektiver for fremtiden: I hvilken retning skal Europarådets arbejde udvikle sig? Vi finder fra Kristeligt Folkepartis side, at det er vigtigt, at man sikrer, at forskellige organisationer, der opererer i det europæiske område, ikke duplikerer hinanden og laver de samme ting. Det må derfor være kerneopgaverne for Europarådet omkring overholdelse og monitorering af menneskerettighederne, som fortsat er det, der er Europarådets fornemste opgave, og som man allerede i dag også vogter på fornem vis. Vi mener, at det er det, som er Europarådets virkelige eksistensberettigelse og også den rolle, Europarådet som ingen andre kan udfylde i det Europa, som tegner sig i dag. Så meget desto mere er det vigtigt, at vi, som jeg også var inde på tidligere, giver domstolen bedre mulighed for at udfylde sin virksomhed gennem en ressourcetilførsel.

Med disse ord vil jeg endnu en gang gerne takke udenrigsministeren og regeringen for en udmærket redegørelse.

Kl. 15.05

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg vil godt takke for den venlige modtagelse af redegørelsen om Europarådet og den danske regerings holdning dertil, og jeg kan konstatere, at vi her bredt i Folketinget altså er enige om både Europarådets betydning og tilgangen til Europarådet.

Vi er enige om, at det fundamentale i Europarådets arbejde er menneskerettighedsarbejdet, menneskerettighedskonventionerne, at man vogter disse konventioner, og at man gør det gennem Menneskerettighedsdomstolen, som alle har været meget optaget af.

Der er vi helt enige i, at det er klart, at Menneskerettighedsdomstolen, hvis den er god, bliver kvalitativt i sin egen succes, når man pludselig vokser

til 43 medlemslande, hvor alle borgerne kan få lov at klage.

Der er jo lavet en evalueringsrapport omkring domstolens fremtidige arbejde, og den er genstand for behandling i en lang række arbejdsgrupper med henblik på at finde konkrete løsninger, og dette arbejde vil altså blive videreført resten af året.

Samtidig ser domstolen på, hvad der kan gøres såvel i form af omlægning af arbejdsgange og ændrede procedurer på konventionsområdet som på det mere overordnede plan som f.eks. klageadgang og sagsordning. Det er i denne sammenhæng afgørende at finde en rigtig balance mellem effektivitet og retssikkerhed.

I hvert fald kan det siges, at i det løbende arbejde med overvejelserne omkring anvendelsen af Europarådets ressourcer arbejder Danmark på linje med de øvrige nordiske lande fortsat for, at domstolens behov bliver tilgodeset i videst muligt omfang. Det er et væsentligt sted for borgere i hele Europa at kunne henvende sig for at få deres ret mod den stat, de bor i.

Der vil jeg godt sige til hr. Lars Kramer Mikkelsen i forbindelse med den udeladte kritik i min redegørelse af Danmark i forbindelse med Dansk Center for Menneskerettigheder, at der ikke er udtrykt kritik i Europarådet af nogen behandling af Dansk Center for Menneskerettigheder. Tværtimod kan jeg glæde hr. Lars Kramer Mikkelsen med, hvis han var til stede... (*Lars Kramer Mikkelsen: Det er han!*) – det er han, undskyld – at FN's højkommissær for menneskerettigheder i går sagde til mig under et møde, jeg havde med hende i Genève, at hun fandt, at den løsning, vi havde fundet, var helt i orden.

Det vil sige, at der ikke er nogen kritik, men der har selvfølgelig været debat på baggrund af forskellige forlydender om, hvad der *kunne* ske og måske ville ske – det er heller ikke undgået *min* opmærksomhed – men jeg kan konstatere, at slutresultatet i form af det lovforslag, som er fremsat og forelagt for Folketinget og skal til første behandling i morgen, er et af de mennesker, som højeste advarselssignalerne, fuldstændig tilfreds med.

Når så hr. Lars Kramer Mikkelsen nævner – men det kan vi også tage i morgen, for det er dér, vi skal have førstebehandlingen – at man også burde have nævnt Nævnet for Etnisk Ligestilling, vil jeg gøre opmærksom på, at når hr. Lars Kramer Mikkelsen med fuld ret er så tilfreds med Det Danske Center for Menneskerettigheder, må han da være yderst tilfreds med, at

opgaven med at være vagthund for ligebehandlingen kommer til at finde sted i centeret for menneskerettigheder under den nye institution. Det må da være en stor lettelse for hr. Lars Kramer Mikkelsen.

Så skal jeg gå videre og nævne andre ting, som har været på tale her. Der er jeg f.eks. enig med hr. Jann Sjursen og hr. Søren Søndergaard i monitoreringsopgaven, altså overvågningsopgavens betydning. Jeg var medlem af Europarådet, dengang Østblokken brød op og de begyndte at kunne blive medlemmer, og det var meget, meget store dage dér fra 1988 og 1989. Finland kom ind i 1987, indtil da havde de ikke vovet det, og så kom de en efter en, efterhånden som Østblokken brød op. Det var meget store dage, da de blev optaget i Europarådet. De var blevet anerkendt som en del af det demokratiske Europa, og derfor har Europarådet i utrolig grad været medvirkende til både den symbolske og moralske heling af det europæiske kontinent.

Der havde vi så overvejelsen, om man skulle optage dem, når de opfyldte *alle* de spilleregler, man skal, for at kunne kaldes fuldgældige demokratier og retssamfund, eller man skulle gøre det tidligere og så holde øje med dem hen ad vejen. Der valgte man fuldt bevidst at tage dem tidligt ind og så til gengæld lave denne her proces, hvor man holdt øje med dem og hjalp dem videre. Der har fru Hanne Severinsen jo været en af nøglespillerne i Europarådet med sit meget store arbejde i forbindelse med Ukraine, hvor hun har haft utrolig betydning for, at Ukraine alle vanskeligheder og modtræk i forhold til demokratiudviklingen til trods hele tiden trods alt er blevet holdt på en del af sporet.

Så det er rigtigt, at monitoreringen, som nu er blevet udvidet til at gælde alle lande og ikke kun de nye medlemslande, er vigtig. Derfor er det også vigtigt, at vi konstaterer, at vi alle sammen kan komme under anklage, og hvis vi begår noget forkert i forhold til monitoreringsarbejdet og i forhold til menneskerettighederne – for lange isolationsfængslinger og det ene og det andet – så skal man lytte til det.

Kl. 15.10

Det er også det, jeg er glad for, at f.eks. hr. Lars Kramer Mikkelsen har bemærket, det, at vi har lyttet til kritikken, for det skal vi også. Den skal vi ikke være fornærmede over. Den skal vi lytte til. Det er en vagthundefunktion, som er afgørende for, at Europarådet i fremtiden kan fastholde sin høje moralske status og dermed sin be-

tydning for os alle sammen i det nye Europa. Så jeg takker for de venlige bemærkninger.

(Kort bemærkning).

Lars Kramer Mikkelsen (S):

Jeg anerkender da, at ministeren gjorde det pænt, men jeg kan alligevel ikke helt lade være med at tage ordet. Ministeren hæftede sig ved, at Europarådet ikke havde rejst kritik af nedlæggelse af Nævnet for Etnisk Ligestilling, sammenlægninger, og hvad det er for noget rod, man har lavet i regeringen, og det er da rigtigt. Man kan så sige, at det måske i virkeligheden skyldes, at de knap nok har kunnet nå det, fordi finanslovsforslaget blev kastet på bordet på et eller andet tidspunkt, mens vi var i gang med den første session i Europarådet i år.

Jeg er da glad for, at det også er nået til ministerens bord, at der har været rejst en heftig kritik, ikke mindst i de europæiske lande og i europarådslandene. Der har jo været det i Danmark, det er jo entydigt. Der har været en enorm debat og utryghed om det.

Det, jeg bare er glad for at ministeren anerkender, for han har jo hørt kritikken, er, at det har skadet Danmarks ry og omdømme, og det håber jeg at ministeren er opmærksom på.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Blot en enkelt ting, som jeg nævnte i mit indlæg, som jeg vil høre ministerens kommentar til, og det er den trussel – uden at det skal forstås som et eller andet bevidst måske – som kan ligge mod Europarådet og mod Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, hvis EU ikke kommer med en klar melding om, at EU er underlagt Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol. Altså at vi med et menneskerettighedscharter og nogle instanser, som ligesom afgør tvister om menneskerettigheder inden for EU-området, risikerer at få en dobbeltpraksis i første omgang i Europa og så hen ad vejen måske også en trippelpraksis eller endnu mere, hvis der er andre, der siger: Nå, men så kan vi også have vores specielle fortolkninger.

Er det ikke utrolig vigtigt for netop at bevare og forsvare det unikke i Europarådet, som vi er enige om her, at vi holder fast i, at EU må give en klar melding om, at man er underlagt afgørelser ved Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol?

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Jeg forstår altså ikke rigtig det politiske perspektiv, der ligger bag Socialdemokratiets ihærdige og vedholdende holden fast ved en utryghed, der var på et tidspunkt, om Menneskerettighedscentrets fremtid. Hvad er det overordnede politiske mål, Socialdemokratiet forfølger ved at fastholde en utryghed beroede på misforståelser i offentligheden?

Det konkrete forslag til ændringer af Menneskerettighedscentrets fremtidige struktur er lagt frem. Vi skal have første behandling i morgen. Det er et forslag, som på alle måder lever op til Paris-principperne og kravet om uafhængighed.

Som udenrigsministeren netop har redegjort for, har Mary Robinson sagt god for forslaget. Jeg kan ikke se, hvilken politisk interesse Socialdemokratiet har i at fastholde en utryghed og usikkerhed omkring Danmarks prioritering af menneskerettigheder nu, hvor situationen er afklaret. Jeg forstår det ikke. Det er i hvert fald ikke i Danmarks interesse.

(Kort bemærkning).

Lars Kramer Mikkelsen (S):

Situationen er afklaret. Der er et flertal, som jo har handlet på det her punkt, et flertal, som allerede inden lovforslaget blev fremsat fortalte os andre undrende mennesker, at det her var man enige om, og nu ville man skabe noget bedre. Vi så ikke engang lovforslaget.

Det forslag, som kommer til behandling om nogle dage, er et forslag, som har haft 1 uges høringsfrist, så derfor er det jo ikke forkert at sige, at det har vakt nogen furor og nogen forundring og har skadet Danmarks omdømme.

Det er måske historik. Det kan da godt være, at det, man vil skabe, er bedre. Der er bare ikke nogen, der har kunnet se det store dyr i Åbenbaringen her i Danmark, for vi har ikke set noget forslag før meget sent, efter at man sad og lavede en studehandel.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

For 3 uger siden havde vi en forespørgselsdebat om præcis det emne, hr. Lars Kramer Mikkelsen nu prøver at genopvække. I morgen har vi en første behandling af et konkret lovforslag. Lovforslaget var fremme på Udenrigsministeriets internetside allerede ved forespørgslen for 3 uger siden. Der har længe været klarhed i debatten.

Kl. 15.15

Udenrigsministeren og statsministeren har gang på gang sagt, at man ønskede at lave en ny konstruktion, som ville sikre, at vi faktisk fik mere ud af vores arbejde med menneskerettighederne. Det er det, der er sket.

Det er lagt frem for Folketinget. Det er lagt frem for offentligheden. Hvorfor i alverden har Socialdemokratiet fortsat interesse i at skabe flimmer om Danmarks prioritering på menneskerettighedsområdet? Jeg forstår det simpelt hen ikke.

I øvrigt mener jeg, uden at skulle blande mig i formandens administration af forretningsordenen, at det er en sag, vi har på i morgen.

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):

Hr. Lars Kramer Mikkelsen for en sidste kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Lars Kramer Mikkelsen (S):

Jamen det er jo lidt vanskeligt. Jeg synes ikke, at jeg skaber flimmer. Det kan da godt være, at det ikke skulle have præget denne debat, men det kommer til at præge næste års debat, for det er helt givet noget, der kommer med i rapporten for næste års arbejde i Europarådet. Der er ingen tvivl om, at der vil komme en kritik af Danmark på det her felt. Derfor er det måske meget relevant at komme det i forkøbet, for vi ved, at vi kommer til at debattere det.

Jeg anerkender, at det skal diskuteres fra tallerstolen i morgen, men jeg vil blot sige, at det er vel sådan, at det her har skabt problemer, og det vil det formentlig også gøre for Danmark fremover.

Pia Christmas-Møller (KF):

Det sidste, hr. Lars Kramer Mikkelsen er inde på, rejser helt naturligt et oplagt spørgsmål. Sidder hr. Lars Kramer Mikkelsen inde med en viden, som han ikke vil delagtiggøre Folketinget i? Hvad er det, der i næste års rapport vil fremstå som kritik af Danmark i forhold til vores konstruktion på menneskerettighedsområdet? Det kunne jeg godt lide at vide. Jeg har intet hørt om noget, der minder om kritik af den konstruktion, som nu er lagt frem.

Vi overholder Paris-principperne, vi overholder kravet om uafhængighed. Vi har ikke hørt andet. Mary Robinson har bekræftet det over for udenrigsministeren i går. Hvad er det, hr. Lars Kramer Mikkelsen ved, og på hvilket grundlag

udtaler han med stor sikkerhed, at der næste år vil komme kritik af Danmark lige præcis på grundlag af vores ændrede konstruktion af Menneskerettighedscentret?

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg vil gerne takke formanden for den liberale administration af taletidsreglerne.

Jeg nævnte i mit første ordførerindlæg, at der havde været grund til at kritisere regeringen for dens ønske om at fratage Det Danske Center for Menneskerettigheder dets uafhængige status.

Jeg forstår ikke, at fru Pia Christmas-Møller tager så voldsomt på vej over et medlem af denne her forsamling, som siger, at der har været rejst international kritik af Danmarks håndtering af Menneskerettighedscentrets status. Der har været rejst international kritik; det ved vi alle sammen.

Der er ingen grund til at fare så voldsomt frem mod hr. Lars Kramer Mikkelsen. Vi har alle sammen været meget forfærdede over den måde, man fra VK-regeringens side har ønsket at behandle Det Danske Center for Menneskerettigheder på.

Jeg synes bare, at vi skal gå stille og roligt videre og sige, at nu har vi en første behandling i morgen af et forslag, som er bedre end det værste, der kunne ske, men ikke godt.

Margrete Auken (SF):

I denne her sådan ret korte udgave af en anden runde, som vi hermed har fået lavet, vil jeg også godt sige til fru Pia Christmas-Møller, at det kan godt være, at der er en vis tilvænningsstid til at være regeringsparti. Men man må altså finde sig i, at der en gang imellem kommer kritik, uden at man mener, at det er skadeligt for Danmarks anseelse, at regeringen får kritik.

Vi står med noget, hvorom Det Udenrigspolitiske Selskab, tror jeg, i øvrigt sagde, at når man nu med djævelens vold og magt vil have det på den måde der, så kan det o.k. gå an. Og det synes jeg da var meget præcist sagt, altså det med djævelens vold og magt. Det er ikke nogen lykkelig situation, vi er landet i, men det er da langt bedre end det, der var lagt op til.

Det er så det, vi glæder os over, og det er så det, vi siger, når vi er i udlandet: Det her gik ikke så galt og tak for jeres gode indsats for, at det ikke gik så galt, som der var ved at være lagt op til på et tidspunkt.

Fru Pia Christmas-Møller er i tvivl om, at det er sådan, men så kunne man bare høre, hvordan Dansk Folkeparti lød, da aftalen om Det Danske Center for Menneskerettigheder blev taget fra dem.

Kl. 15.20

Hanne Severinsen (V):

Jeg synes ellers, at der har været grund til at takke for en rigtig god og konstruktiv debat.

Jeg har ikke rigtig kunnet forstå, hvorfor Socialdemokratiet bragte det her ind i billedet. Det kan da godt være, at man på et tidspunkt har syntes, at der var nogle ting fremme i pressen, som man ikke kunne lide, men hvis Socialdemokratiet dermed antyder, at der vil være grund til at kritisere Danmark til næste år på grund af det forslag, som skal til behandling i morgen, så synes jeg, at man er helt forkert på den. Er der tale om, at Socialdemokratiet har tænkt sig at lave en eller anden aktion, siden Socialdemokratiet pludselig tager denne her sag op?

Jeg synes, at det er lidt ærgerligt for debatten, for det har jo vist sig, at vi alle sammen er fuldstændig enige om, at vi selvfølgelig er hinandens kritikere i Europarådet, og hele ideen med Europarådet er jo at beskytte demokrati og menneskerettigheder.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Det er til fru Elisabeth Arnold: Jeg synes, det er fint, at vi får en diskussion om Menneskerettighedscentret. Den er berammet til i morgen. Det har jeg ingen problemer med.

Men nu diskuterer vi altså Europarådet, og vi diskuterer udenrigsministerens redegørelse om samme, og der er det altså, at jeg synes, det er lidt forbløffende at se, hvordan Socialdemokratiet åbenbart har en interesse i at fastholde et billede af usikkerhed, når det drejer sig om, hvordan Danmark prioriterer menneskeretsfunktionen.

Det vil jeg meget gerne have afmonteret, for Det Konservative Folkeparti går faktisk temmelig meget op i at sikre, at menneskerettighederne er højprioriteret både herhjemme og i udlandet. Det har vi altid gjort, og det gør vi fortsat.

Det er bare det signal, jeg meget gerne vil have slået fast fra denne her debat. Det vil jeg ikke have at der bliver bragt slør i af Socialdemokratiets behov for at holde stædigt fast i nogle misforståelser, som hører historien til. Det er baggrunden, vil jeg sige til fru Elisabeth Arnold.

Hermed sluttede forhandlingen.

Den næste sag på dagsordenen var:

19) Første behandling af lovforslag nr. L 162: Forslag til lov om teknologi og innovation.
Af videnskabsministeren (Helge Sander).
(Fremsat 13/3 2002).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Pia Larsen (V):

Formålet med dette lovforslag fra videnskabsministeren er at få et samlet lovgrundlag for de erhvervsfremmeaktiviteter, som efter regerings-skiftet sidste efterår blev samlet i Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling. Lovforslaget lægger op til at styrke samarbejdet mellem forskningen og erhvervslivet.

Venstre ser det som en stor fordel med en samlet lov, der er skruet sammen på en måde, der smidiggør og giver fleksibilitet for erhvervslivets innovationsmuligheder og dermed konkurrenceevne. Det er af afgørende betydning for os alle, da det jo er erhvervslivet, der bærer væksten i vort samfund.

Alle de i lovforslaget indeholdte aktiviteter samles under et enkelt råd, som vil blive sammensat af personer med forskellige relevante kompetencer. Rådets funktion vil være at rådgive ministeren.

Loven forslås som en rammelov, og dette giver yderligere mulighed for løbende at tilpasse sig den internationale udvikling og de krav, der stilles i forbindelse hermed.

Det er med stor tilfredshed, at Venstre tilslutter sig regeringens forslag.

Jan Trøjborg (S):

Ja, hvad skal vi nu sige til dette forslag? Det hænger i hvert fald tæt sammen med L 165, som vi skal behandle på et senere tidspunkt.

Jeg vil sige indledningsvis, at jeg synes, det er vældig fornuftigt at udruste ministeren for videnskab, teknologi og udvikling med en slagkraftig teknologi- og udviklingsdel. Det synes jeg er vældig godt.

Det sker ved en stort set uændret overførelse af vigtige områder for erhvervspolitikken som teknologisk service, erhvervsforskerne, innovationsmiljøerne, det regionale vækstmiljø, forskerpakke og opfinderordninger. På den måde skabes der nogle vældig udmærkede, synes jeg, forudsætninger for en sammenhæng mellem innovations- og videnproduktionen i Danmark, forskningen på universiteterne og erhvervspolitikken.

Man kan også sige, at når det nu er således, at økonomi- og erhvervsministeren skræller sit ministerium så ganske markant af, således at man kan sige, at det spændende og det sjove og det mere innovative i erhvervspolitikken overføres til videnskabsministeren, ja, så er det jo i høj grad en spændende udfordring, men også en ganske stor byrde, et ganske stort åg, som videnskabsministeren må bære, nemlig at gennemføre en dynamisk erhvervs politik her i landet.

Kl. 15.25

De bemærkninger, jeg har til forslaget, er primært følgende:

En ting, jeg kunne være en lille smule bekymret over, er den måde, hvorpå det er tænkt at sammensætte rådet for teknologi og innovation. Min bekymring kunne gå på, at med den måde, sammensætningen af rådet foretages – ministeren vil udpege sagkyndige personer, men ikke efter indstilling fra organisationer – kunne vi jo godt risikere at få et råd, der består af nogle ganske få personer, et råd, der vil have karakter af en slags forskningsråd, af personer, der måske samtidig er repræsentanter for forskningsenhederne i landets største virksomheder.

Hvis det skulle gå sådan, ville jeg være noget bekymret, så jeg håber, at ministeren her i dag og under udvalgsarbejdet kan give sikkerhed for, at dette ganske magtfulde råd vil blive sammensat på en sådan måde, at man tager hensyn til de mange brede interesser, der gør sig gældende, og interesserer sig for de erhvervspolitiske elementer.

Jeg tror, det er utrolig vigtigt, hvis det her skal blive en succes – og det skal lykkes – at der er en person til stede ved udmøntningen af den strategi, der må være nødvendig for Rådet for teknologi og innovation, og som er i stand til at koble forsknings- og innovationspolitikken også til konkret implementering i erhvervs politikken.

Der skal være nogen, der har viden om, hvorledes teknologiske serviceinstitutioner og -institutter arbejder, hvorledes vi arbejder med iværksætterpolitikken på en måde, således at virk-